

Jaarstukken Ouder-Amstel 2024

07-11-2025

2.1.5 Werk, Inkomen en Participatie

Werk en inkomen verleent aan mensen die het nodig hebben, ondersteuning bij de arbeidsinschakeling. Ook verleent zij bijstand aan mensen die niet over de middelen beschikken om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien. Via het minimabeleid worden inwoners ondersteund die een minimum inkomen hebben zodat zij kunnen deelnemen aan sport en maatschappelijke activiteiten. Daarbij voeren we een proactief opleidings- en arbeidsmarktbeleid opgepakt vanuit de MRA.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan?

In het bovenstaande thema hebben we het volgende speerpunt:

Speerpunt: Het versterken van vertrouwen en verantwoordelijkheid

Doelstelling	**Een positief participatie en armoedebeleid waarin we mensen zoveel mogelijk aan het werk helpen.**
Wat wilden we doen?	• Actualisatie van het minimabeleid met als doel; beschikbare middelen, bestaande en (extra) mogelijkheden van het (Rijks-)beleid zo goed mogelijk te benutten. • We hebben, naast rechtmatigheid, nadrukkelijk oog voor maatwerk, bijvoorbeeld ruimte om bij te verdienen. • Draagkracht van minima om deel te nemen aan de energietransitie geven we specifieke aandacht.
Wat hebben we gedaan?	• Methode 'omgekeerde toets' is opgevolgd door de 'doorbraakmethode'. Deze methode gaat ervan uit dat er soms een uitzondering op de regel nodig is, een zogenaamde doorbraak, die het voor professionals mogelijk maakt om uitzondering te maken, met als doel het systeem vóór mensen te laten werken. Deze methode is eveneens gericht op het toepassen van maatwerk. De uitvoering heeft vervolgens ook training gehad in de 'doorbraakmethode'. In re-integratiegesprekken lag de focus op wat mogelijk en passend is voor de inwoner. • Vooruitlopend op de invoering van de Participatiewet in Balans heeft de uitvoering training gehad over relevante ontwikkelingen. • De jongerenpilot wordt in 2024 voortgezet door het jongerenloket. Op ondersteuningsvragen vanuit jongeren gericht op werk, opleiding en/of (geld)zorg wordt passende ondersteuning ingezet. • In 2024 zijn we gestart met een pilot giftenbeleid waarbij we de giften vrijlaten en de inlichtingenplicht schrappen tot € 1.200 met daarbij de insteek meer uit te gaan van vertrouwen in plaats van wantrouwen. • In 2024 hebben we de aanvraagtermijn voor het aanvragen van de energietoeslag verlengd van 1 april naar 1 juli 2024 om een zo hoog mogelijk bereik te kunnen realiseren. • In 2024 heeft KWIZ voor onze gemeente een evaluatie uitgevoerd van het minimabeleid in de vorm van de Armoede Index. Dit onderzoek biedt inzicht in de doelgroep van het minimabeleid per 1 januari 2024 en het bereik van regelingen in 2023. Dit onderzoek is de input voor de algehele evaluatie van het minimabeleid.
	• In 2025 presenteren we de algehele evaluatie van het minimabeleid. Daarmee is in 2024 gestart met als doel het minimabeleid verder te optimaliseren. • Door aanzienlijke veranderingen in wetgeving en maatschappelijke realiteit, met name de introductie van de Participatiewet en de opvolger de Participatiewet in Balans, zijn er nieuwe normen en verwachtingen gesteld aan de uitvoering van bijstandsvoorzieningen. In 2024 is daarom gestart met het formuleren van de beleidsregels bijzondere bijstand. Op basis van een analyse, die in 2024 is uitgevoerd, presenteren we in 2025 een nieuw beleidskader. Onderdeel hiervan is het tegen het licht houden van de inkomensgrens.
	• Het is nog niet gelukt om onderzoek te doen naar de mogelijkheid om bij te verdienen naast de uitkering, dit vanwege capaciteitsgebrek. De wens is om hier, na de evaluatie van het minimabeleid in 2025, onderzoek naar te doen.

Doelstelling	**Een aanbod van onderwijs en scholingsmogelijkheden wat anticipeert op de veranderende vraag die hoort bij een wendbare arbeidsmarkt.**
Wat wilden we doen?	• Participatie in de Metropool Regio Amsterdam (MRA) en andere relevante coalities met het bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en overige stakeholders.
Wat hebben we gedaan?	• Regionaal afstemmen in de MRA rond re-integratie en werkveldbegeleiding van specifieke doelgroepen.

Doelstelling	Een aanbod van onderwijs en scholingsmogelijkheden wat anticipeert op de veranderende vraag die hoort bij een wendbare arbeidsmarkt.

Doelstelling	Wet inburgering: Nieuwkomers in de gemeente goed ondersteunen bij het leren van de taal, inburgering en participatie.
Wat wilden we doen?	• De gemeente biedt statushouders een brede intake en de Taalstart, een soort verlengde intake. • Samen met de statushouder wordt een Plan Inburgering en Participatie (PIP) gemaakt waarin de leerroute en afspraken over participatie worden vastgelegd. De leerroutes worden gevolgd in Amsterdam of Amstelveen. • Statushouders worden in de eerste zes maanden financieel ontzorgd, volgen een cursus financiële zelfredzaamheid en krijgen financiele begeleiding. • De groep nieuwkomers die onder de wet inburgering 2013 valt, de zogenaamde ondertussengroep, wordt zo goed mogelijk bij het inburgeren ondersteund.
Wat hebben we gedaan?	• De taakstelling huisvesting statushouders was 29 personen. Deze is met 39 plaatsingen ruim gehaald vanwege het huisvesten van nareizende familieleden van eerder gehuisveste inwoners van Ouder-Amstel. • Statushouders worden binnen de termijn uitgenodigd voor de brede intake, stellen de PIP op en volgen taallessen en participatietrajecten. • In 2024 heeft het college besloten om, op aandringen van betrokken partijen, te stoppen met financieel ontzorgen. Statushouders krijgen intensieve persoonlijke financiele begeleiding.
	• Een cursus financiële zelfredzaamheid is mogelijk gemaakt. Er is nog geen groep gestart.

Doelstelling	Schuldhulp: Vergroten bereik schuldhulpverlening met sneller perspectief.
Wat wilden we doen?	• Vroegsignalering en preventieve maatregelen door proactieve ondersteuning van inwoners met betalingsachterstanden. Jaarlijks wordt binnen de aanpak structureel € 40 miljoen vrijgemaakt voor een verbeterde gemeentelijke dienstverlening op het gebied van geldzorgen, armoede en schulden. • We zetten in op het verbeteren van de digitale infrastructuur en gegevensuitwisseling zodat schuldhulpverlening verbeterd en versneld kan worden. De landelijke opschaling van het schuldenknooppunt is daar onderdeel van.

Doelstelling	Schuldhulp: Vergroten bereik schuldhulpverlening met sneller perspectief.
Wat hebben we gedaan?	• Vroegsignalering heeft een structurele plek gekregen in de gemeentelijke werkzaamheden, met als doel om inwoners tijdig te bereiken bij betalingsachterstanden. • Er is een projectleider schuldhulpverlening aangesteld, die onder andere verantwoordelijk is voor het opstellen van een communicatieplan om inwoners met financiële zorgen te informeren en te bereiken. • De online aanmeldprocedure voor schuldhulpverlening is gebruiksvriendelijker gemaakt en kent geen uitsluitcriteria, zodat inwoners eenvoudiger toegang hebben tot schuldhulpverlening. • Er is een nieuw systeem geïmplementeerd om zowel medewerkers als inwoners beter te ondersteunen bij het proces van schuldhulpverlening. • Uniform berichtenverkeer is ingericht, waarbij aansluiting is gezocht bij de infrastructuur van het Schuldenknooppunt om de communicatie met schuldeisers te standaardiseren. • De gemeente is aangesloten bij het Waarborgfonds Saneringskredieten. Dit waarborgt de financiering van saneringskredieten binnen de schuldhulpverlening en ondersteunt daarmee inwoners bij het oplossen van problematische schulden. • De gemeente faciliteert dat huurbetalingen rechtstreeks via de uitkering kunnen worden voldaan. Hiermee voorkomen we verdere oplopende schulden.
	• Door technische systeemaanpassingen is de directe aansluiting op het Schuldenknooppunt tijdelijk geparkeerd, in afwachting van de overstap naar een nieuw systeem. In 2025 wordt verder ingezet op digitale ontsluiting en innovatie om de dienstverlening te blijven optimaliseren.

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht Werk, Inkomen en Participatie

Werk, Inkomen en Participatie	R2023	B2024 primitief	B2024 na wijziging	R2024	Saldo
Lasten	6.387	5.310	6.359	6.311	48
Baten	3.205	3.164	3.743	3.904	161
Saldo baten en lasten	**-3.182**	**-2.146**	**-2.616**	**-2.408**	**208**
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo reserves	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo	**-3.182**	**-2.146**	**-2.616**	**-2.408**	**208**

Toelichting Financieel overzicht
Hier is een samenvatting van de financiële toelichting:

Lasten
De lagere lasten van € 48.000 ten opzichte van begroot hebben de volgende oorzaken:

- Binnen de post gemeentelijk minimabeleid zijn de kosten € 60.000 lager uitgevallen. Dit komt doordat er op de post bijzondere bijstand en incidentele bijstand minder is uitgegeven dan begroot. Ter informatie: in 2023 werd er op dit onderdeel € 272.000 uitgegeven en en in 2024 € 199.000.
- De uitkeringen in het kader van de Participatiewet vallen € 38.000 hoger uit dan begroot.
- De begeleiding naar werk in het kader van de Participatiewet valt € 25.000 lager uit. Dit heeft hoofdzakelijk te maken met een aparte begrote post voor statushouders, terwijl de kosten inmiddels op andere posten worden uitgegeven. Dit kan worden afgeraamd in de volgende jaren.

Baten
De hogere baten van € 161.000 worden hoofdzakelijk veroorzaakt door het volgende:

- Terugvordering sociale uitkeringen. In totaal is er € 118.000 meer ontvangen dan er is begroot door de terugontvangsten vanuit leenbijstand die samenhangen met de inrichtingskosten. Het betreft daarnaast voor een heel klein deel leefgeld van opvang vluchtelingen Oekraïners. Dit was niet voorzien en betreft daarmee een onverwachte meevaller.
- Hogere baten door afrekeningen oude jaren met gemeente Amsterdam door diverse projecten voor in totaal € 49.000. De projecten staan bekend onder de namen 'Taaloffensief' en 'Van school naar werk'.
- Het resterende verschil betreft per saldo € 6.000 lagere baten ten opzichte van de begroting en wordt niet nader toegelicht.

Toevoeging aan reserves
Er zijn geen afwijkingen geconstateerd.

Onttrekking aan reserves
Er zijn geen afwijkingen geconstateerd.

Portefeuillehouder

Wethouder E. Spil 3e locoburgemeester	Portefeuille • Arbeidsmarktbeleid • Inkomensvoorzieningen • Minimabeleid • Emancipatiebeleid, Diversiteit en inclusie • Asielzoekersbeleid/inburgering • Kwijtscheldingsbeleid • Maatschappelijke dienstverlening • Schuldhulpverlening • Sociale Werkvoorziening • Inburgering (statushouders) • Ondersteuning Oekraïense vluchtelingen

Indicatoren Werk en inkomen

Netto arbeidsparticipatie

Ouder-Amstel scoort al jaren hoger als het gaat om de netto arbeidsparticipatie. Dit heeft vooral te maken met de aanwezigheid van veel banen in de regio. In goede economische tijden is te zien dat wij dichter richting het landelijk gemiddelde gaan en in mindere economische tijden wordt de afstand tot het landelijke beeld weer wat groter.

Indicator	Termijn	Ouder-Amstel	Nederland	Bron
Netto arbeidsparticipatie	2023	74,1%	73,1%	waarstaatjegemeente.nl

Banen

Het aantal banen ten opzichte van het aantal inwoners is in Ouder-Amstel erg hoog. Dit heeft vooral te maken met de aanwezigheid van veel bedrijven in Werkstad OverAmstel.

Indicator	Termijn	Ouder-Amstel	Nederland	Bron
Aantal banen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar	2023	1.657	715	waarstaatjegemeente.nl

Bijstandsuitkeringen

Het aantal personen met een bijstandsuitkering is in Ouder-Amstel laag vergeleken met het landelijk gemiddelde. Dit heeft vooral te maken met de sociaal economische samenstelling van onze bevolking. Dit betekent niet dat wij ruim in onze middelen zitten. Bij de toekenning van de BUIG-middelen aan onze gemeente wordt rekening gehouden met die sociaal economische samenstelling.

Indicator	Termijn	Ouder-Amstel	Nederland	Bron
Personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners	2024	23	34	waarstaatjegemeente.nl

Aantal re-integratievoorzieningen

Conform eerder genoemde beeld, als gevolg van de sociaaleconomische samenstelling van onze bevolking, zien wij ook bij het inzetten van re-integratievoorzieningen dat wij onder het landelijk gemiddelde zitten.

Indicator	Termijn	Ouder-Amstel	Nederland	Bron
Lopende re-integratievoor-zieningen per 1.000 inwoners van 15 tot 74 jaar	2024	10,4	12,9	waarstaatjegemeente.nl

Wet inburgering 2021

In de beleidsnota nieuwe wet inburgering 2020-2024 zijn onderstaande prestatie indicatoren vastgesteld. Het monitoringsinstrument voor de indicatoren is nog niet gereed. Hierdoor zijn de resultaten van de indicatoren nog niet inzichtelijk. Verder zijn de twee laatste indicatoren wegens bezuinigingen niet meer actueel.

Indicatoren
80% van alle inburgeringsplichtigen is binnen zes maanden na huisvesting in de gemeente Ouder-Amstel gestart met een integraal aanbod: het leren van de (vak)taal of het volgen van een opleiding gecombineerd met (betaald) werk.
Minimaal 70% van de inburgeringsplichtigen participeert 'naar vermogen', bij voorkeur via (betaald) werk, binnen twaalf maanden na instroom in de bijstand.
Gemiddeld minimaal een 7,0 scoren in het tevredenheidsonderzoek onder vertegenwoordigers die samenwerken binnen de Sociale Alliantie Ouder-Amstel.
Gemiddeld minimaal een 7,0 scoren in het tevredenheidsonderzoek onder inburgeringsplichtigen die deelnemen aan de nieuwe aanpak.